

Številka: 007-21/2017/2

Datum: 15. 2. 2017

Ministrstvo za infrastrukturo

Zadeva: Mnenje IP glede predlogov za spremembo rokov hrambe osebnih podatkov v Zakonu o cestninjenju

Zveza: Vaš dopis št. 007-20/2017/3-02111214, z dne 6. 2. 2017

Spoštovani,

Informacijski pooblaščenec (v nadaljevanju IP) je prejel vaš dopis, v katerem nas prosite za mnenje glede pomislekov družbe DARS, d.d., da bi kratki roki hrambe podatkov, predpisani z določbo šestega odstavka 30. člena Zakona o cestninjenju (Uradni list RS, št. 24/15; ZCestn), ki je rezultat uskladitve v času priprave predmetnega zakona leta 2015, ogrozili sistem učinkovitega cestninjenja oziroma finančno stabilnost družbe pa tudi izpolnjevanje obveznosti, ki jih ima družba DARS, d. d., kot gospodarska družba iz naslova drugih predpisov.

V nadaljevanju vam na podlagi 48. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (Ur. l. RS, št. 86/04, 113/05, 51/07 in 67/07, v nadaljevanju ZVOP-1) posredujemo mnenje IP z vidika varstva osebnih podatkov.

IP uvodoma ugotavlja, da je bilo besedilo obstoječega Zakona o cestninjenju deležno obširnega usklajevanja in razprave, v kateri so imele vse zainteresirane strani možnost podati svoja stališča in pomisleke. Zakon je bil usklajen in sprejet v državnem zboru, pred tem pa je bil tako kot drugi predpisi deležen pregleda zakonodajnih služb, ki bi opozorile na morebitne neuskklajenosti z drugimi predpisi, na kar opozarja DARS.

V nadaljevanju moramo najprej opozoriti na nekatere argumente, ki se uporabljajo kot argumenti za podaljšanje rokov hrambe, a jih je treba ovreči iz razlogov, kot navajamo v nadaljevanju.

V prvi vrsti gre za sklicevanje na določbe Zakona o potrošnikih (Uradni list RS, št. 98/04 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUE, 126/07, 86/09, 78/11, 38/14 in 19/15; ZVPot), saj naj bi bili roki hrambe v ZCestn precej krajši kot roki za pritožbe v ZVPot, kot je navedeno v priloženem revizijskem poročilu za naročnika DARS, d.d., z dne 15.12.2016. ZVPot po določbi 1. odstavka 1. člena ureja pravice potrošnikov in potrošnic (v nadaljnjem besedilu: potrošnikov) pri ponujanju, prodajanju in drugih oblikah trženja blaga in storitev s strani podjetij in določa dolžnosti državnih organov in drugih subjektov, da te pravice zagotavljajo. Po določbi 2. odstavka 1. člena ZVPot je **potrošnik fizična oseba**, ki pridobiva ali uporablja blago in storitve za namene **izven njegove poklicne ali pridobitne dejavnosti**. Predvidevamo, da ima le manjše število potrošnikov v lasti tovorna vozila nad 3500kg, ki bi jih uporabljali izven poklicne ali pridobitne dejavnost, zato se nam zdi sklicevanje na določbe ZVPot v argumentacijah za daljše roke hrambe neutemeljeno. S tega vidika bi veljalo ZCestn kvečjemu, če se to zdi potrebno, dodati določbe o morebitnem skrajnem roku za podajo ugovora na račun oz. pritožbo na obračun v zvezi z elektronskim cestninjenjem, nikakor pa ne na zalogo hraniti vseh lokacijskih podatkov.

Podobno se nam v že omenjenem poročilu zdi neutemeljeno sklicevanja na določbe Splošne Uredbe (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES

(Splošna uredba o varstvu podatkov; uredba). Uredba, ki še ni v uporabi. Tu ta namreč **ne prinaša nobenih takšnih novosti, ki bi kakorkoli zahtevale prilagoditev rokov hrambe**, zato je v zadevni razpravi ni primerno uporabljati za argumentacijo daljših rokov hrambe.

Prav tako moramo zavrniti sklicevanje na določbe Zakona o davku na dodano vrednost (ZDDV-1). Če bi namreč obveljala argumentacija, da je treba hraniti za obdobje 10 let tako račune kot priloge računov, potem bi imeli na številnih drugih področjih obsežne kršitve določb ZDDV-1 kakor tudi splošno neusklajenost ZCestn z ZDDV-1, na kar bi prav gotovo opozorile zakonodajne službe tako vlade kod državne zbirata ter Ministrstvo za finance oziroma davčna uprava.

Kot primer lahko navedemo področje operaterjev elektronskih komunikacij, ki morajo seveda račune hraniti 10 let, same prometne podatke o opravljenih storitvah (klicih, sms sporočilih in podobno), ki so podlaga za obračun, pa hranijo do popolnega plačila storitve, vendar najdlje do preteka zastaralnega roka. Argumentacija, da bi morali hraniti tudi prometne podatke, ker na njih temelji račun, za 10 let se nam zato zdi nevzdržna, kar potrjuje tudi odločitev Sodišča EU, ki je razveljavilo določbe direktive o obvezni hrambi prometnih podatkov¹, temu pa je sledilo tudi Ustavno sodišče RS, ki je razveljavilo določbe Zakona o elektronskih komunikacijah (ZEKom-1), ki so določale obvezno hrambo prometnih podatkov za obdobje 14 oz. 8 mesecev². Operaterji so morali uničiti podatke, ki so jih hranili na podlagi neustavnih določb. Operater tako lahko skladno z določbami 151. člena ZEKom-1 **do popolnega plačila storitve, vendar najdlje do preteka zastaralnega roka**, hrani in obdeluje podatke o prometu, ki jih potrebuje za obračun in za plačila v zvezi z medomrežnim povezovanjem. V praksi to pomeni okvirno **tri mesece**. Z zgoraj navedenimi argumenti moramo zavrniti tudi sklicevanja družbe DARS d.d. na Zakon o gospodarskih družbah, Zakon o davčnem postopku in Slovenske računovodske standarde, saj bi ob takšni argumentaciji veljala celo trajna hramba vseh surovih podatkov na vseh področjih, kar z vidika ustavno zahtevanih standardov varstva zasebnosti pravno ne zdrži.

Argumenti, da določeni prevozniki reklamirajo račune šele na koncu leta, ko delajo obračune in ugotovijo, da naj bi jim bila cestnina preveč zaračunana, se nam ne zdijo sprejemljivi. Tudi prevozniki morajo tako kot ostale pravne in fizične osebe sprejeti svoj del odgovornost za lastno poslovanje in za pravočasni pregled pravilnosti obračunanih storitev, zato se nam zdi hramba podatkov na zalogo za te namene, neutemeljena. Ne gre namreč za tehnične ovire, ampak zgolj za vprašanje skrbnega poslovanja, ki ne more biti razlog za tako hude posege v zasebnost.

Argumente glede spremljanja kazalnikov učinkovitosti delovanja sistema je prav tako treba zavreči, saj izračun kazalnikov po vsej verjetnosti ne terja dolgotrajne hrambe surovih osebnih podatkov, temveč predvidevamo, da je mogoč izračun kazalnikov tudi na podlagi anonimiziranih osebnih podatkov, torej s pretvorbami osebnih podatkov v času zakonitih rokov hrambe v anonimne podatke³.

Glede na to, da so določeni argumenti, ki opozarjajo na kratkost 20-dnevnih rokov, kot jih določa veljavni ZCestn, za legitimne namene, kot je cestninski nadzor⁴, lahko sprejemljivi, lahko podpremo podaljšanje rokov hrambe **na največ 90 dni**, daljših rokov kot to pa ne moremo podpreti, saj zanje ne obstajajo utemeljeni razlogi.

Dodatno se opredeljujemo še glede izpostavljene dileme DARS glede pridobivanja davčne številke cestninskega zavezanca v primeru kršitve obveznosti plačila cestnine. DARS navaja, da bi moral imeti nadzorni organ za potrebe izvedbe postopka o prekršku tudi pravico do pridobitve podatka o davčni številki kršitelja. Menimo, da je prekrškovni organ do tega podatka - in ostalih podatkov, ki so potrebni

---

¹ Ta je določala obvezno hrambo prometnih podatkov za obdobje od 6 mesecev do največ 24 mesecev. Več: <https://www.ip-rs.si/novice/elektronske-komunikacije-sodisce-evropske-unije-je-odlocilo-da-obvezna-splosna-hramba-podatkov-na-zalogo-ni-dopustna-1397/>

² <https://www.ip-rs.si/novice/obvezna-hramba-podatkov-o-komunikacijah-je-nesorazmeren-ukrep-operaterji-so-dolzni-uniciti-vse-podatke-ki-jih-hranijo-na-podla-1255/>

³ Pri tem opozarjamo, da zgolj psevdonimiziranih osebnih podatkov ne gre šteti za anonimne podatke, temveč še vedno za osebne podatke. Več o anonimizaciji: <https://www.ip-rs.si/vop/mnenje-glede-psevdonimizacije-2857/>.

⁴ Po navedbah DARS naj bi cestninski nadzor moral imeti najmanj 45 dni časa, da bi lahko pregledal vsa evidentirana neskladja pri cestninjenju.

za izvedbo prekrškovnega postopka - upravičen na podlagi določb Zakona o prekrških. Predvidevamo, da bi tudi glede tega zakonodajne službe opozorile na morebitne pomanjkljivosti, če bi bile te zaznane.

S spoštovanjem,

Mojca Prelesnik, univ.dipl.prav.,
Informacijska pooblaščenka

Pripravila:

mag. Andrej Tomšič,
namestnik informacijske pooblaščenke,

Alenka Jerše,
namestnica informacijske pooblaščenke